

Vägledning för svenska arter i
habitatdirektivets bilaga 2
NV-01162-10
Beslutad: 20 januari 2011

Späd bäckmossa

Hygrohypnum montanum

EU-kod: 1985

Länk: Gemensam text (arternas namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#2

BESÖK: STOCKHOLM - VALHALLAVÄGEN 195
ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB
KIRUNA – KASERNGATAN 14
POST: 106 48 STOCKHOLM
TEL: 08-698 10 00
FAX: 08-698 14 80
E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE
INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Biologi – ekologi

Länk: Gemensam text (biologi och ekologi)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#4

Livsmiljö

Späd bäckmossa förekommer i Norrlands barrskogsområden. Arten växer på block och klippor av silikatbergarter som periodvis eller permanent blöts av vatten från vattendrag, främst i eller vid skogsbäckar.

Spridningsförmåga

Späd bäckmossa sprider sig med hjälp av sporer. Arten förväntas normalt kunna sprida sig som mest 1 meter vegetativt och 5 kilometer med sporer (oftast linjär spridning längs vattendrag) under en 10-årsperiod.

Status

Länk: Gemensam text (status)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#6

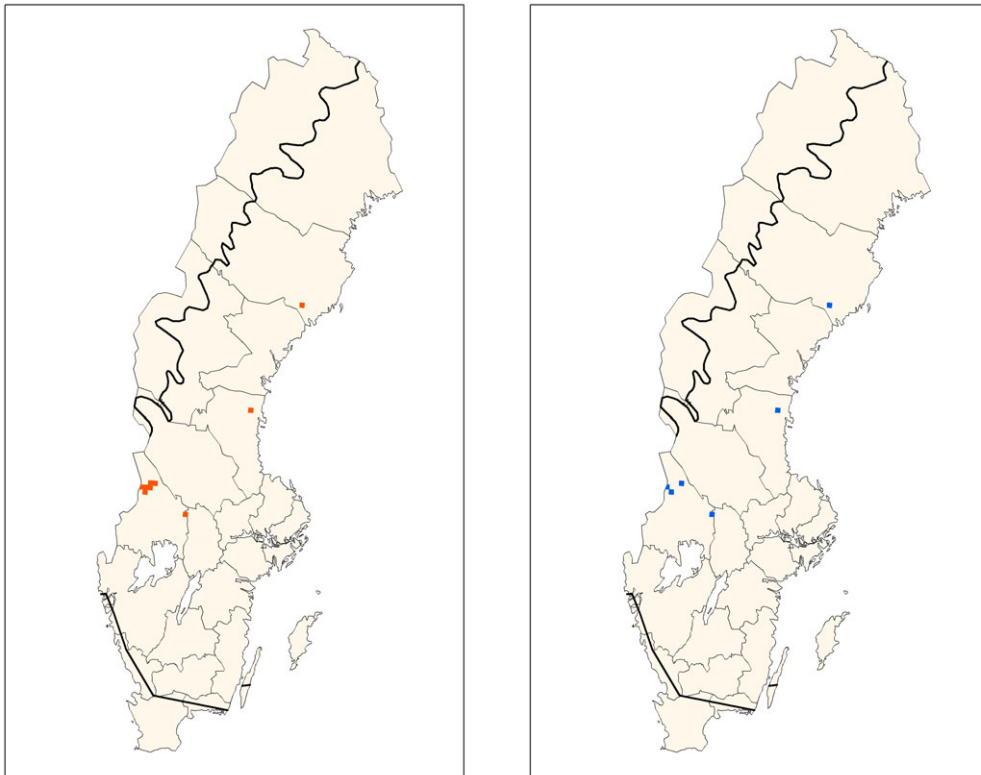
Status

- Sveriges rödlista 2010: Arten är klassad som Sårbar (VU).

Rapporterad nationell bevarandestatus 2007

Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				
Utpekade för arten (antal)		3		3
Utbredning				
Aktuellt värde (km ²)		900		900
Referensvärde (km ²)		900		900
Bedömning aktuell status		Gynnsam		
Bedömning trend		Stabil		
Population				
Aktuellt värde (enhet ¹)		265		265
Referensvärde (enhet ¹)		400		400
Bedömning aktuell status		Dålig		
Bedömning trend		Stabil		
Artens livsmiljö				
Bedömning aktuell status		Gynnsam		
Bedömning trend		Stabil		
Framtidsutsikt				
Bedömning aktuell status		Gynnsam		
Bedömning trend		Stabil		
Samlad bedömning				
Bedömning aktuell status		Dålig		
Bedömning trend		Stabil		

¹ Enhet för artens population är antal kolonier.

Figur 1. Svenskt utbredningsområde (till vänster) och förekomster (till höger).

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#12

Hotbild

- Späd bäckmossa hotas av förändringar av vattenkvalitet och hydrologi i de vattendrag där arten växer.
- Artens känslighet för skogsbruksåtgärder är dåligt känd, emellertid på sin enda kända lokal i Ångermanland var arten ordentligt missfärgad i den del av lokalen som var slutavverkad.
- På lång sikt finns risk för att negativa genetiska effekter p.g.a. små isolerade delpopulationer uppstår.
- Arten missgynnas av störning i form av tramp.
- Arten missgynnas av översvämning.
- Arten är känslig för uttorkning.

Bevarandeåtgärder

- Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för arten sker, (dvs att artens intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).
- Återinventera samtliga lokaler, med en bedömning av artens populationsstorlek genom att räkna antalet block som arten förekommer på.
- Hindra utsläpp av föroreningar i aktuella vattensystem, och övervaka habitatkvalitén på aktuella lokaler.
- Artens aktuella lokaler måste ges ett ändamålsenligt skydd och bör bevakas av berörda myndigheter, så att de inte påverkas negativt av vattenreglering eller skogsbruk.

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#16

- Arten ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 2 och den är inte en prioriterad art där.

Bevarandemål och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#24

Förslag till mål (inte fastställda)

Mål – utbredning & förekomst	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Utbredningsområdet för späd bäckmossa ska vara minst 900 km ² i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år
Späd bäckmossa ska finnas längs minst 10 vattendrag.	Nationell	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal vattendrag	Vart 6:e år
Förekomstarean för späd bäckmossa ska vara minst 40 km ² .	Nationell	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år

Mål – population	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Det ska finnas minst XX individer av späd bäckmossa i boreal region.	Biogeografisk	Metod är inte framtagen.	Antal individer	Vart 6:e år
Späd bäckmossa ska finnas i minst 400 kolonier (stenblock/hällar) i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal kolonier	Vart 6:e år
Det ska finnas minst 20 dm ² av späd bäckmossa på varje lokal för arten / lokalen YY.	Nationell / Lokal	Enligt BI-manual mossor.	Antal dm ²	Vart 6:e år

Mål – livsmiljö	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Vattenområden med förekomst av späd bäckmossa ska minst uppfylla kraven för God ekologisk status i artens gynnsamma utbredningsområde / området YY.	Nationell / Område	Enligt förordning om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (2004:660).	Antal av resp. statusklass	Vart 6:e år
Det ska finnas minst 20 block eller hällar lämpliga för späd bäckmossa på varje lokal för arten / lokalen YY.	Nationell / Lokal	Enligt BI-manual mossor.	Antal block	Vart 6:e år

Kommentar

Minimivån för uppföljning i skyddade områden är uppföljning av livsmiljö vart 12:e år.

Delar av metodiken följer bältesinventeringsmetoden, enligt ”Manual för inventering av annex 2 – mossor i basinventeringen”, fastställd version 1.2, 2008.

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#30

Artvis litteratur

Frisvoll, A. A. & Blom, H. 1993: Trua moser i Norge med Spetsbergen; raud liste. NINA Utredning 42: 1–55.

Hedenäs, L. 1987b: En ”ny” svensk lokal för *Hygrohypnum montanum*. Mossornas Vänner 30: 1. Hedenäs, L. 1995: *Hygrohypnum*-nyckel. *Myrinia* 5: 46–48.

Jamieson, D. W. 1976: A monograph of the genus *Hygrohypnum* Lindb. (Musci). (Doktorsavhandling; Dept. of Biology, University of Victoria, Victoria, British Columbia, Canada).

Kanda, H. 1976 (1977). A revision of the family Amblystegiaceae of Japan. II. *J. Sci. Hiroshima Univ., Ser. B., Div. 2 (Bot.)* 16, 47–119.

Weibull, H. & Hallingbäck, T. 1993: Nya fynd av *Hygrohypnum montanum*, späd säckmossa i Sverige. *Myrinia* 3: 46–48

Länkar

Naturvårdsverket, BI-manual mossor:

http://swenviro.naturvardsverket.se/dokument/epi/basinventering/basdok/pdfer/Basinventering_mossor_version_1_2_20080602.pdf

Naturvårdsverket, Skyddade områden enligt Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön: <http://www.naturvardsverket.se/sv/Nedremeny/Webbokhandeln/ISBN/8300/978-91-620-8323-6>

Kontaktuppgifter

Tomas Hallingbäck
tomas.hallingback@artdata.slu.se
018-67 24 67

ArtDatabanken
Bäcklösavägen 10
Box 7007
750 07 Uppsala